

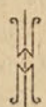
Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Večja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin, brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo trisopna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin, za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Klerikalne bombe. — Vojska in naši denarni zavodi. — Politične vesti: Vojna nevarnost. — Srbski prestolonaslednik Džordže se je odpovedal! Razno. — Iz slovenskih dežel: C. kr. državni uradniki v društvu za narodni bojkot. Razno. — Kranjsko: Razno. — Raznoterosti.

Podlistek: Bibijana.

Klerikalne bombe.

Klerikalci pihajo in sikajo kakor razkačen gad, ker jim ne gre vse tako, kakor bi radi imeli in ker se napredni elementi na Kranjskem drznejšo klerikalcem po robu se postaviti. Najbolj jih jezi, da nastopajo naprednjaki odkrito, pošteno in dostojno in vsak nepristranski človek mora priznati, da se nastopi narodnonapredne stranke še nikoli niso vršili tako dostojno, tako moško in pošteno kakor v zadnjem času. Klerikalci ne morejo pograbit niti ene stvari, zato pa hočejo omalovaževati vsak nastop posebej in poleg tega rabiti nedostojno orožje zavijanja in denuncijantstva.

Gospodujoča stranka na Kranjskem bi morala biti vendar bolj samozavestna, moška, toda nič manj nego to, s sramotnimi in nizkotnimi sredstvi se bojuje proti manjšini in prepričani smo, ko bi imeli klerikalci še tako srednjeveško moč kakor nekdanj, bi že davno uvedli inkvizicijo in veliki inkvizitor bi bil najstrupenejši vseh klerikalcev, in ta je dr. Lampe. Torej dovolj žalostno, ako se stranka, ki se vedno trka na prsa, da je vsemogočni gospodar, ki je pohodila kranjske liberalce kakor črve, zdaj poslužuje sredstev, ki so sramotilna in podla, včasih naravnost ciganska.

Vnet zagovornik „ljudskih“ pravic „Slovenec“ priobčuje vsako soboto po eno bombo, da jo vrže med ljudstvo. S to bombo hoče v

nič devati vse, kar imajo naprednjaki dobrega, zasramovati in skriviti dejstva ter na luč postaviti veličastno (?) delo klerikalne stranke v blagor ljudstva. Par sobot se je spravil na vero, češ da je ves boj naprednjakov boj zoper vero in zoper krščanska načela. Ovrkli smo že enkrat to očitanje in dokazali, kdo se ravna po krščanskih načelih. Klerikalci ne, kajti prvo krščansko načelo: ljubi svojega bližnjega, ne želi mu hudega, teptajo v prah kakor maloazijski banditi, katerim ni nič svetega. Vse, kar so n. pr. francoski brezverci hudega storili katoliški cerkvi ali ji še nameravajo storiti, podtika pobožni „Slovenec“ naprednjakom na Slovenskem, čeprav so nam krščanska načela in vera sveta stvar in le nočemo, da bi se vmešavala v politiko. Trdili smo in še trdimo, da take bombe ne bodo več dolgo učinkovale.

No, pa do teh bomb imajo klerikalci že zastarano pravico in bi postali preveliki reveži, ko bi se jim te vzele. So pa druge bombe, ki so smradljive in teh se sedaj poslužujejo. Laž, zavijanje, pačenje resnice in pa denuncijantstvo, to so pri klerikalni stranki sredstva v boju zoper napredno stranko. Napredna stranka se kaj malo zmeni, kje in kako prirejajo klerikalci shode, toda kadar se pa gre za tako skrivljenje dejstev kakor se je zgodilo v Cerknici, takrat pa zahteva čast stranke, kakor posameznih oseb, ki se jih je ogradilo, da se zavrnejo laži in obrekovanja. Poročali smo o naprednem shodu v Cerknici, kjer sta govorila dr. Tavčar in dr. Švigelj. Takoj nedeljo pozneje so pa priredili klerikalci shod in prišel je sam general doktor Lampe ter pripeljal s seboj dičnega poslanca Gostinčarja. Kako je dr. Lampe — ta mož, ki zdaj komandira kranjsko deželo, je namreč duhovnik — grdo lagal glede razdelitve podpore,

glede zabavljanja čez vero in drugih takih stvarij, ki so se govorile na prvem naprednem shodu, sta konstatirala dr. Tavčar in župan Šerko na nedeljskem shodu, ki je pomenil pravcati poraz klerikalnih lažnjivcev. Izvedeli so jih toliko, da jih ne bo več mikalo priti v Cerknico.

Dr. Tavčar je tudi glede vere na tem shodu prav povedal, ko je rekel: „Vedno je stala naša stranka na stališču, da nam je vera sveta stvar, če pa pravimo, da naj (klerikalci) ne vmešavajo vere v politiko, nam pa pravi dr. Lampe, da smo hinave!“

Eno najbolj smradljivih bomb, je pa spustil sobotni „Slovenec“, ko piše glede desetmilijonskega posojila, o katerem je „Bolokranjec“ klerikalcem nekaj prav britkih povedal. Piše namreč:

„Našel se je liberalen list, ki se po krivici imenuje „Belokranjec“, ker je le glasilo oderuhov in ljudskih izkoriščevalcev v Beli Krajini, ki strahovito laže. Ta lopov, ki mora biti v sleparskih računih zelo izvežban, je nalagal, da je naložila S. L. S. kmetom skozi 50 let vsako leto 850.000 kron na račun dolga. To je pač nečuvna lopovščina... Znani slepar bo pa seveda še dalje lagal.“

Tukaj smo samo navedli besede „Slovenčevega“ članka, ki ga je spisal najbrž znani mož, ki ne more pozabiti belokranjskih gnjilih jajc. Zoper koga je to napisal, bo tudi marsikom jasno, zato pa pri tej priliki nič drugega ne rečemo kakor: Sodite po svoji vesti, kdo je poštenjak in kdo ne. Taka smradljiva pisava in kdor je to pisal, zasluži gnojnico in zaničevanje dostojnih ljudi.

Zato pa skupaj, krepka srca, nastopajte očitno, pošteno in moško za svoje prepričanje.

Bibijana.

Spisal Jos. Premk.

(Konec.)

Ko je prišel do vogala, je obstal. Okno Bibijanine kamrice je bilo temno kakor je bila temna vsa vas, le tam na konci je še brlela luč — v krčmi Urha. Tiho se je priplazil k oknu in potrkal. V kamrici se je nekaj zgenilo in nekaj belega je vstalo iz teme.

„Ali si ti, Janez?“ je povprašal tih, boječ glas.

„Jaz, Bibijana, odpri okno!“

Pri oknu se je prikazala Bibijana, — bel obraz v okvirju temnih, bogatih las, ki so se ji usipali razpletani po plečih.

„Ti trepetiš, Bibijana, — da, da, hladno je — pa govoriti moram s teboj — morda zadnjič — odšel bom, Bibijana!...“

Bibijanine temne oči so se zablestele in parkrat so se zaklopile trepalnice, kot da hočejo prikriti nekaj, kar trepeta v očesu.

„Kam, Janez? — Janez, stopi notri — mraz je in prehladiš se lahko! Zebrova spita v drugem koncu hiše, — odpahnila ti bom vrata.“

In čez nekaj trenutkov je že stal Janez v kamrici.

Bibijana je pokrila okno s temnim, debelim predpasnikom in prižgala svečo, a jo postavila

v kot na skrinjo, tako da v oknu ni bilo svetlobe.

Bilo je hladno in šla je zopet pod odejo — Janez pa je sedel k njej na rob postelje. Tako lepa se mu še ni zdela nikdar. Nje polt je bila kakor iz belega baržuna in težko se je premagoval Janez, da je ni poljubil na grudi.

„Praviš, da odhajaš, Janez?“ ga je povprašala in prijela za roko.

„Da, Bibijana!“

„Pa čemu, Janez — oh, ne pojdi! Ako nimam tebe —“

„Imela me bodeš, Bibijana,“ ji je segel v besedo in ji lahno stisnil roko. „Saj veš, da želim le to, da se že skoro združiva. A oče, ta je krut, od njega nimava upati pomoči, kaj hočem torej drugega, kot iti, da si nekaj prislužim in potem, Bibijana, bodeš — moja...“

Sklonil se je k njej in jo poljubil na lice.

„Pa kam hočeš?“ ga je vprašala že v solzah.

„Na Prusko pojdem, Bibijana — v rudnike. Tam je plača velika v rudokopih — po dva, tudi tri goldinarje na dan. Pomisli, Bibijana, v dveh letih pa si že nekaj prihranim, da naju ne bode skrb za življenje. Morda ostanem tudi tri leta. Da prinesem več. In potem si kupiva malo posestvo in ako bo nama sreča mila, bova lahko živela!“

„O Janez — cela tri leta zopet —“ dalje ni mogla govoriti, skrila je obraz v bele rjuhe in Janez je čutil, kako ji podhrteva sunkoma celo telo.

Dvignil jo je k sebi in jel tolažiti...

„Ne jokaj, Bibijana!“

In še dolgo, dolgo sta si šepetala in si govorila v slovo in šele, ko se je na vzhodu nekaj belega raztrlo in je v zvoniku vaške cerkve zabučalo „dan,“ jo je objel zadnjič in odhitel.

Čez tri dni je stalo pod mlinarjevo hišo precej vaščanov.

„Kaj ga vrag nosi tja med Pruse,“ je modroval župan in vlekel iz starega vivčka, da so se mu na vratu napenjale žile.

„Stari neče, da bi vzel tisto — zato hoče od njega — gotovo, da si kaj prisluži!“

„Prav ima stari!“ je pritrdil župan. „Popolnoma prav, — kaj bi neki s tisto!“

Krčmar je skomignil z rameni kot da bi hotel reči: „Vsak ve svoje...“ in v enomer pogledaval na vrata, ako že pride Janez ali ne.

Naposled je prišel. Kovčeg je vrgel na voz, sam pa sedel poleg krčmarja Urha, ki se je med tem že tudi popel na voz.

„Hi — het!“ je viknil Urh in udaril po konju.

Takih nasprotnikov, kakor so se klerikalci pokazali v zadnjih bojih, se ne bojte, kajti skoro se bo pokazalo, na kateri strani je resnica in poštenje in na kateri laž in podlost. Častno je z dostojnim nasprotnikom se dostojno boriti, še bolj častno pa je z nečastnim in lažnjivim nasprotnikom stopiti na bojno plan kot odkrit in pošten mož, ki ve, da je poštenje na njegovi strani. Odkrit in pošten boj, ta naj diči vedno naše naprednjake! S tem so krasno začeli, s tem naj tudi vedno nadaljujejo!

Vojska in naši denarni zavodi.

(Nekaj pojasnila vlagateljem in drugim.)

Pravijo, da bo vojska, pravijo, da ne bo vojske; radi tega je ljudstvo zbegano, ker ne ve, pri čem da je, ali naj veruje onim, ki prorokujejo vojsko, ali pa onim, ki prorokujejo mir.

To zbežnost ljudstva hočejo izrabiti brezvestni špekulantje, ki prežijo samo na denar ljudstva.

Ljudstvo, vsaj pametna in varčujoča večina ljudstva, ima svoj denar varno naložen v hranilnicah, bodisi v posojilnicah in drugih takih zavodih.

To brezvestne špekulante zelo jezi, ker je naložen denar varen pred njimi. Zato je pa tudi največja skrb, kako bi našli sredstvo, s katerim bi ljudstvo preslepili, da bi se dalo zapeljati ter bi svoj denar vzelo iz varnih naložb v denarnih zavodih.

„Ko bo denar enkrat zunaj, bo tudi kmalo v naših rokah“ — računajo špekulanti.

Takim špekulantom ni nobeno sredstvo pregrdo; oni gredo za svojim ciljem, ljudstvo oškodovati.

Zdaj uporabljajo ali vsaj hočejo vporabiti v svoje grde namene tudi vojsko, o kateri se še ne ve, ali bo ali je ne bo.

Raznesli so posebno v severnem delu naše države preneumno vest, da bo država posegla po denarju hranilnic. Lotili so se hranilnic, ker so mislili, da bo o teh ljudstvo najprej verjelo, ki je čulo, da je v hranilnicah tudi naložen cerkveni denar, depozitni denar itd., katerega bi se država mogla najprej lotiti.

Kakor smo rekli, je ta vest preneumna, kar bomo takoj dokazali. Da je ta vest preneumna, vedo tudi špekulanti, zato so se omejili ž njo na hranilnice, ker predobro vedo, da do denarja v posojilnicah vlada sploh ne more nikdar dobiti kake pravice.

Vendar pa nobena stvar ni tako neumna, da bi se ne našel kdo še bolj neumen, ki jo verjame.

Našli so se res ljudje, ki so brezvestnim špekulantom šli na lim; verjeli so njihovo zvi-

jačno vest in so šli v hranilnico po svoj denar — v svojo škodo — kar davno že obžalujejo.

Vlada špekulantom sicer ne gleda preveč na prste, to brezvestno početje pa ji je bilo le preveč in zato je finančni minister Bilinski v državnem zboru jako odločno nastopil proti takim vestem ter svečano izjavil, da se vlada ne bo nikdar dotaknila denarja, ki ga ima ljudstvo naloženega v denarnih zavodih — ker je ta denar nedotakljiva last vlagateljev. Finančni minister še upa, da ne pride do vojske. Vendar so za vojsko državne blagajne dobro preskrbljene. Državna „Avstro-Ogrska banka“ je tudi v dobrem položaju, ker samo njen zaklad znaša 1250 milijonov t. j. Entisoč dvesto petdeset milijonov kron.

Vir dohodkov, ki državi ne usahne, so davki, na katere bi vojska pač ne vplivala.

Država zna v sili iskati tudi (takozvana neproduktivna) izposojila v tej ali oni obliki — v najhujšem slučaju prisilno izposojilo.

Izključeno je torej popolnoma tudi za slučaj največje sile, da bi država samo le mislila na hranilne vloge v denarnih zavodih.

Sicer pa država niti ne more do hranilnih vlog v denarnih zavodih. Hranilna vloga izplača se samo onemu, ki prinese hranilno knjižico.

Ako bi država res hotela imeti v denarnih zavodih naložene hranilne vloge, bi najprej morala od vlagateljev dobiti hranilne knjižice ter s temi hranilnimi knjižicami priti po denar, ker drugače ga ne dobi nihče in ga ne sme dobiti.

Dokler ima vlagatelj svojo hranilno knjižico, je njegova hranilna vloga na varnem in le njegova last, katero mora od denarnega zavoda dobiti, ko denar rabi in pride ponj s hranilno knjižico.

Opozoriti pa moramo na nekaj drugega.

Ako bi res prišlo do vojske, bodo tatvine na dnevnem redu. Prikladni se bodo lahko tatovi, ki bodo kradli porabni denar.

Ako bi ljudstvo pričelo dvigati svoje hranilne vloge, bodo veseli tatovi, kateri bodo gotovo vohunili, kdo je tako nespameten, da je denar dvignil in ga ima doma.

V slučaju vojske denar doma ni varen — varen je edino le v denarnih zavodih v naših slovenskih posojilnicah in hranilnicah.

Kdor ima denar doma, naj ga takoj nese v bližnjo posojilnico ali hranilnico.

Ako tatovi ne bodo dobili denarja, bodo skušali dobiti hranilne knjižice, radi tega se naj hranilne knjižice dobro shranijo.

Paziti je posebno na tiste, ki raznašajo vesti, da se naj denar zaradi vojske iz denarnih

„Ti vlačuga vseh vlačug — ti podpihuješ Janeza, da je pozabil, kje se je rodil. Tebi pisari — tebi, ki mu še nikdar nisi nič koristila, ampak ga samo zapeljavala, name pá, ki sem mu bil vedno dober oče, se niti ne spomni! Sram te bodi! Le pripravi si črepinjo, da ti jo razbijem, ničvrednica!“

Bibijana je ihtela in ga rotila, da ona ni kriva ničesar, a vse ni nič pomagalo — mlinar je divjal.

„Sami ste tega krivi!...“ je zaihtela v solzah, a to je bilo mlinarju preveč.

„Kaj, še očitala mi bodeš!?!...“

In težka je priletela mlinarjeva pest na njeno hrbtišče.

— „Prav je storil, premalo jo je,“ so govorili zvečer v krčmi, a ko je prišla Bibijana v nedeljo v cerkev, je slišala od vseh strani:

„Ali so bile gorke!?!...“

„Pa te ni nič branil Janez!?!...“

„Kdaj pa bo ženitev — he?!...“

„Vlačugarica!“

„Fej!!“

Eden je povedal to, drugi drugo in Bibijani je silila vsa kri k sreči, — sramu skoro ni vedela, kam bi se obrnila...

— — — Bilo je neke nedelje, ko se je župnik odmolivši prvi očenaš popridigi obrnil resnega obraza proti ljudstvu in dejal:

zavodov dvigne; nekateri bodo med temi, ki storijo to iz neumnosti, ker so obsedeli na limanicah brezvestnih špekulantov, nekateri spet trosijo take vesti, ker so od špekulantov, prežečih na ljudski denar, za to plačani, — a mnogo bo takih, ki ljudi nagovarjajo, naj denar iz denarnih zavodov vzamejo, ker sami prežijo na tisti denar in ga tudi kmalo pokradejo.

Lahko bi se tudi opozorilo na zgubo, katero si napravijo tisti, ki bi se res dali preslepiti in bi radi vojske, katere kakor upamo, ne bo, denar dvignili iz denarnih zavodov, ker jim denar doma ne nese obresti.

Ako pa pride res do vojske, denar ni nikjer tako na varnem, kot ravno v posojilnicah in hranilnicah; v slučaju vojske denar doma imeti je celo nevarno — sploh pa tudi v mirnih časih noben človek, ki zna gospodariti in varčevati, nima denarja doma, temveč ga ima zmirom naloženega v zavodih, da mu nese obresti itd.

Ako bi se res vnela vojska, svetujemo onim, ki imajo denar v denarnih zavodih, pa so v kakem strahu, da bi se jim n. pr. hranilna knjižica vkradla, da se podajo s svojo hranilno knjižico v dotični denarni zavod ter pustijo svojo vlogo vinkulirati t. j. da denarnemu zavodu naročijo, da hranilne vloge ne sme nikomur drugemu izplačati, kakor njim samim ali pa tistemu, ki se izkaže ž njihovim pismenim pooblastilom itd.; tako vinkulacijo vpiše denarni zavod v svoje knjige, kakor tudi v hranilno knjižico; ako bi prišel potem s tako knjižico kdo drugi, ki ni opravičen — po denar, ga ne dobi, pač pa se ga lahko izroči policiji.

Zdelo se nam je potrebno, priobčiti predstoječa pojasnila v pomirjenje in poduk onim, ki imajo hranilne vloge v denarnih zavodih, pa vsled preteče vojske čujejo vesti brezvestnih špekulantov ali drugih takih elementov, ki prežijo na denar in torej ljudstvo zapeljujejo z raznimi vestmi, da bi denar dvignili iz varnega zavetja v denarnih zavodih — ta pojasnila pa veljajo tudi v poduk onim, ki imajo denar mrtvo-ležeč doma in ne obrestonosno in varno naložen v denarnem zavodu.

Sicer pa upamo, da ne pride do vojske.

Politične vesti.

Vojna nevarnost.

Položaj je danes v četrtek, ko to pišemo, skrajno nevaren in napet. V parlamentu so bili včeraj po informacijah v odločilnih krogih mnenja, da se bo v dveh dneh odločilo vprašanje o vojski in miru. Avstroogrski poslanik grof Forgach vendar še ni izročil ultimatumu Srbiji. Ako bi bil namreč odgovor na ta ulti-

„Molimo še očenaš za dušo umrlega Janeza J. — sina našega mlinarja, ki ga je zasulo pred nekaj dnevi v rudokopih na Pruskem in so ga kakor se glasi poročilo potegnili iz jame šele drugi dan — mrtvega —“

Po celi cerkvi je zašumelo in glasen krik se je začel tam od ženske strani in čez nekaj hipov so prinesli iz cerkve omedlelo — Bibijano.

Zavedla se je čez kake pol ure in Zebrova jo je spremila domov.

Dva dni je ni bilo na prosto in Zebrovka je pripovedovala po vasi, da joka kot obnorela. Tretji dan pa je izginila. Nikdo ni vedel, kako in kam je šla in šele za nekaj dni je zapazil mlinar na grmičevju ob tolmunu zatakajeno žensko krilo, a ko je hotel potegniti, ni šlo.

Poklical je na pomoč soseda, s katerim sta izvlekla iz vode — Bibijano.

Komaj jo je bilo še poznati. Lice ji je bilo napihnjeno, na mnogih krajih se je že ločila koža od mesa, a oči so ji bile grozno izbuljene.

Ko so jo pokopavali, ni zvonilo, a okoli njene rakve, ki je bila zbita iz raskavih desk, se je zbrala skoro cela vas, kakor takrat, ko je prišla prvič med nje kot nesrečno, zavrženo dete.

Pokopali so jo za cerkvenim zidom — zunaj pokopališča — na neblagoslovljeni zemlji, ker je bila samomorilka in na grob so ji zavalili neotesan kamen — tako, da se ni vedelo, je-li pokopan tam — pes ali človek...

matum nezadovoljiv, prične Avstro-Ogrska t a k o j z v o j n o, zlasti ker se je posredovalni predlog angleške vlade, s katerim se Avstrija ni mogla strinjati, popolnoma ponesrečil.

V splošnem pa vlada n e g o t o v o s t. Ta negotovost mori vse kroge bolj nego vsaka gotovost vojne. Vojaki se kličejo na orožne vaje, njih starši, žene in otroci jokajo in tarnajo, a ne vedo popolnoma ničesar, ali so njih svoji v nevarnosti ali ne. Kar zdi se nam, da bi se cela Avstro-Ogrska oddahnila z globokim vzdihom, ko bi čula pomirjevalno vest, da ni nikake nevarnosti, oddahnila bi se celo, ko bi se reklo, da je vojna napovedana, kajti toliko časa že živimo neko življenje, ki ni življenje, in strah in trepet pred vojno navdaja že toliko časa vse ljudi od otrok do starcev. Kakor Damoklejev meč visi ta negotovost nad nami in nihče si ne ve pomagati. Ali ni to igranje s čustvi vsega prebivalstva, ki vendar že enkrat hoče imeti čisto vodo. Za diplomatske igre ljudstvo ni vneto in mu je kaj malo mar, ako se avstrijski ali kak inozemski diplomat odlikuje s kako vele-diplomatično noto.

Da je tak položaj nevzdržljiv, je jasno in je popolnoma na mestu zahteva, da se tako ali tako napravi konec razburjenju in grozničavemu pričakovanju. Človek je razburljiv in posebno tak človek, ki z ljubeznijo visi na drugem, ki je morda poklican v vojaško službovanje. Upamo trdno, da danes zadnjikrat poročamo o vojni nevarnosti, oziroma o negotovosti, ki vlada v našem notranjem kakor tudi mednarodnem političnem položaju.

Zato se pa tudi ne spuščamo v podrobnosti različnih vesti, iz katerih se prav nič ne da razbrati o kaki gotovosti, bodisi da so te že pomirjevalne ali vznemirljive. S temi imajo dnevniki dovolj posla in je vobče bolje, da jih niti ne registriramo!

Srbski prestolonaslednik Đžordže se je odpovedal!

Brzobjavne vesti so v četrtek poročale, da se je Đžordže odpovedal prestolonasledstvu ter zapustil Srbijo. Ta odpoved je posledica dveh slučajev. Prestolonaslednika je list „Zvono“ napadel, da je kriv smrti svojega sluga Kolakoviča, katerega je baje tepel in skakal po njem, da je potem vsled teh poškodb umrl. Ker se te vesti niso oficijelno dementirale, je Đžordže pisal ministrskemu predsedniku Novakoviču pismo, da se z ozirom na te vesti odpove vsem pravicam do srbskega prestola, da se ga ne bo sumilo kot morilca. Druga okolnost je bila tudi ta, da je Rusija izjavila, da prizna aneksijo Bosne in Hercegovine in je torej izključena njena pomoč Srbiji v slučaju vojne. Srbija bi bila torej sama. Miroljubna stranka na Srbskem je vse to uvaževala ter takorekoč zmagala nad stranko, ki je za vojno in kateri stoji na čelu prestolonaslednik, ki je bil, kakor smo tudi že v listu priznali, večkrat preglasen in je njemu veliko krivde pripisovati, da je v Srbiji vladala taka bojaželjnost.

Vojna nevarnost se je torej za veliko ublažila ali je skoro odstranjena, ker bo miroljubna stranka se potrudila, da se mirnim potom doseže sporazum z Avstrijo.

Vest o odpovedi prestolonaslednika je po vsem svetu vzbudila velikansko senzacijo in v Avstriji veliko zadovoljstvo, ker je s tem odstranjen glavni netilec bojnega razpoloženja. Mnenja smo, da bi bila za Srbijo vojna velika nesreča in da je stokrat bolje, ako se žrtvuje prestolonasledstvo, nego da bi prišla ta grozna nesreča nad Srbijo, zlasti ker bi bil bratski narod v slučaju vojne po zadnjih vesteh popolnoma osamljen. Vsled odpovedi prestolonaslednika pa lahko nastanejo nemiri in vstaje v notranjosti Srbije, kajti duhovi se ne bodo mogli tako hitro pomiriti in sprijazniti z mislijo, da je treba na vsak način skleniti mir!

Grof Forgach ne bo vsled teh zadnjih dogodkov takoj vročil srbski vladi note, ampak bo počakal, kako se bode notranjepolitični položaj razvil.

Srbska skupščina je bila sklicana za včeraj in v nji pade najbrž odločitev. Pravico do prestolonasledstva bo dobil drugi sin kralja Petra princ Aleksander.

Rekruti dovoljeni. Ko bi ne grozila vojna nevarnost s Srbijo, bi imela vlada jako težko stališče, da bi spravila rekrute pod streho. Grozeča nevarnost in pa apeli na patriotizem so pa našli odmev v zbornici tako, da je slovanska „opozicija“ glasovala za rekrute, izvzemši čeških radikaleev, nekaj Mladočehov ter jugoslovanskih poslancev Hribar, Spinčič, Tresić-Pavišić, Bjeladinović, Baljak in Prodan. Dr. Šusteršič je imel pri tej priliki velepatrijotičen govor ter apeliral na zbornico, da morajo vsi poslanci v tem resnem trenutku državi dovoliti pomnožitev rekrutov. Rekel je, da jih jugoslovanski poslanci ne dovolijo vladi, proti kateri so v najstrožji „opoziciji“, ampak državi. Nemci so seveda izid glasovanja proglasili za svojo zmago ter britko zasmehovali opozicijonalno slovansko enoto. No, saj imajo prav! Bienenrth bo s tako opozicijo, ki dovoljuje vladi vse, prav lahko vladal! Ob tej priliki je domobranski minister Georgi tudi odgovarjal na govor poslanca Hribarja glede nastopanja vojaštva o priliki septemberskih dogodkov ter zavzel isto stališče kakor svoječasno minister Schönaich v delegacijah. Postopanje vojaštva je bilo po njegovih besedah popolnoma pravilno in da so vse pritožbe neopravičene. Kaj hočemo še pristaviti k temu? Da se vojaku ne bo nikoli ničesar zgodilo, ako je bilo po mnenju njegovih višjih njegovo ravnanje na mestu. In da so vsi višji in nižji vojaki odobravalni strele poročnika Majerja, smo že takrat izvedeli in zato pa, če se desetkrat ali stokrat apelira na ministre, ne bo nobena stvar ničesar dosegla; vojaški stan je neki ekskluzivni stan pri nas in ubogi civilisti smemo le občudovati ga, ne pa, da bi ga kritizirali ali še celo klicali na odgovor, če česa ni prav storil! Že z ozirom nato, da pokažejo Slovenci ogorčenost in nezadovoljnost z ministrovo izjavo, bi naši poslanci ne smeli glasovati za rekrute. Tukaj ne odločuje fraza o patriotizmu. Slovenci so bili in so še vedno patrijotični, glede tega se ni treba nikomur bati, saj so se v patrijotizmu izkazali nekajkrat. Prav je rekel dr. Kramař v državnem zboru: „Jugoslovani dobro vedo, kaj so za to državo storili. Vedo prav dobro, da so s svojim življenjem in s svojim premoženjem na neštevilnih bojiščih branili to državo in jo morda tudi rešili. Zato je nespametno dvomiti o patrijotičnosti Jugoslovancev. Bilo bi pač mnogo boljše, ako bi bili Jugoslovani dobili zato drugočno zahvalo. Hvala, ki smo jo dobili, ne odgovarja službam, katere smo tej državi izkazali, kajti Jugoslovane so smatrali vedno za tuj in nadležen živelj, ki moti nemško enotnost države.“ S temi besedami se popolnoma strinjamo!

Predloga poslanca dr. Kramařa, ki se glasi: „Z izdajo državnih zakladnih listov v znesku 220 milijonov, ki jo je vlada odredila brez odobrenja državnega zbora, so se kršile državnemu zboru zajamčene prerogative,“ državni zbor ni sprejel, kajti Nemci so mnenja, da je vsaka stvar, ki jo predlagajo Slovani — izvzemši Poljake — naperjena ne samo proti vladi, ampak tudi proti Nemcem. Zato pa drže skupaj kakor cigani, naj bo potem predlog Slovanov njim še tako simpatičen in v njih interesu ležeč.

Položaj v Srbiji. Kakor poročamo na drugem mestu o vojni nevarnosti, ki tlači avstrijske narode vsled dolgotrajne negotovosti, si moremo misliti, da v Srbiji ni nič boljše. Razložek je le ta, da si pri nas vojne nihče ne želi, bodisi da je potem tudi zmagovita, dočim je splošno ljudsko mnenje v Srbiji za vojno in ko bi srbska vlada ne zadrževala strasti, bi že danes pokale puške po Bosni. Oboroževanje in priprave za vojno so v Srbiji takorekoč završene in bojeviti srbski narod že komaj čaka krvavega krsta. Vojni minister Živkovič je izjavil, da se boji, da bi izbruhnili veliki nemiri, ako bi bila vlada primorana odnehati od svojih

zahtev. Kralj Peter dobiva od vseh strani brzobjavke, v katerih se zahteva, naj se Srbija odloči za vojno z Avstro-Ogrsko. Notranji položaj Srbije je veliko bolj nevaren nego zunanji. Srbski diplomatski krogi se morajo torej ozirati na splošno mnenje naroda, dočim se pri nas nato prav malo ali nič ne ozira, ampak ima naša diplomacija v vsem proste roke, izvzemši to, da vpošteva še druge velesile, od katerih so ji pa — izvzemši Nemčijo — vse neprijazne.

Češki deželni zbor. Vladni listi so bili raznesli vest, da namerava vlada sklicati češ. dež. zbor za časa parlament. počitnic na kratko zasedanje. „Alldeutsche Korresp.“ pa prinaša iz krogov nemških poslancev poročilo, da iz tega ne bo nič, ker so Nemci nejevoljni, da je vlada dala Čehom neke obljube glede lokalnih železnic v predlogu o poddržavljenju železnic. Nemški veto ostane prej ko slej v veljavi.

„Veleizdajniški proces“ v Zagrebu je nekoliko dni miroval, ker je bil predsednik Terrabochia „obolel“. Baron Rauch je šel na Dunaj, kjer se bode baje posvetoval o tem, da bi se proti zagovornikom uvedlo „ostrejše postopanje.“ Pri zagovornikih dr. Hinkoviču in dr. Dorkoviču je policija izvedla hišne preiskave. Iskala je baje brošure vsenemškega pisatelja Hrona, ki je izšla te dni v Gradcu pod naslovom „Ob dvanajsti uri.“ Dr. Dorkovič, ki je član ogrskega parlamenta, se je preiskavi uprl; dr. Hinkovič je pa izročil policistom 16 izvodov zaželjene brošure. — Škandal od dne do dne raste. 12. t. m. so zopet pričeli z obravnavo in zopet so se pokazale take nezasištanosti, da se moramo vprašati, ali je hrvatska justica sredi Afrike ali Azije. Pri zaslišanju trgovca Rade Malobabiča je ta izpovedal, da je bil pri njegovem zaslišanju pred preiskovalnim sodnikom navzoč tudi državni pravdnik Acurti, kar je sploh protipostavno, in da so nanj pritiskali, da mora obtežilne stvari izpovedati za obtožene Srbe, češ da ga potem oprostite. Z grožnjami in obljubami so hoteli izsiliti iz njega obdolžitve proti raznim osumljencem, zlasti proti Pribičeviću. Državni pravdnik je sicer zatrjeval, da ni bil navzoč pri njegovem zaslišanju, toda obdolženec mu je naravnost rekel, da laže. Vsled tega je bil obsojen na 24 urni temni zapor s trdim ležiščem in postom. Tako se upravlja justica pri sosedih Hrvatih!

Bivši minister grof Dzieduszycki je umrl dne 23. t. m. zadet od srčne kapi. L. 1906 je vstopil kot poljski minister-rojak v Beckov kabinet. Ko je odstopilo Beckovo ministrstvo, je moral grof Dzieduszycki prepustiti ministrski stolec Abrahamoviču, ki se je zdaj tudi moral umakniti. Grof Dzieduszycki je bil izpočetka jako delaven na literarnem polju ter se tudi z znanstvenimi deli odlikoval.

Iz slovenskih dežel.

C. kr. državni uradniki v društvu za narodni bojkot.

Na Češkem prakticirajo prav pridno § 302. k. z. proti Čehom, ki pozivljajo k narodnemu bojkotu zoper češko trgovino. Kakor hitro so se Slovenci v Ljubljani zavzeli, da bi se otresli nemških pijavk, jim je bilo takoj državno pravdnništvo za petami. — Radovedni pa smo, pravi „Mir“, na kakšno stališče se bodeta postavila koroška deželna vlada in državno pravdnništvo nasproti društvu nemških c. kr. državnih uradnikov na Koroškem („Verein der deutschen Staatsangestellten in Kärnten“), ki si je stavilo nalogo, da zanese v vrste c. kr. uradnikov narodni bojkot. V ta namen se je vršil dne 7. marca 1909 ob pol 4. uri popoldne v Celoveu v mali dvorani v „Musik-säle“ ustanovni shod. Shod se je vršil po § 2. in je prišlo na shod kakih 120 uradnikov, med njimi tudi nekaj „frajlic.“ Navzoča sta bila tudi poslanca Dobernig in Markhl. — Pravila tega društva so pesek v oči in slepilo za vlado. § 3. se glasi: „Namen društva je, varovati in gojiti složnost in družabnost, kakor pospeševati gospodarske razmere in podpirati ude in njihove domače. — Vsako politično delovanje je

izključeno.“ — Tako v pravilih, da jih deželna vlada potrdi. Zaupno vabilo na ustanovni shod pa nam pove pravi namen društva, za katerega vlada ne sme vedeti. Navedemo kar dobesedno:

„To društvo, ki naj obsega (?) vse nastavlence nemške narodnosti v državni in dvorni službi z uradniki pri državnih železnicah vred, torej uradnike, poduradnike, po pogodbi nastavljene, sluge in delavce, potem tudi c. kr. notarje in poštarje, ima namen, varovati koristi nemških nastavljencev nasproti vedno bolj množičnemu se vrivanju (?) ljudi drugih narodnosti, ohraniti vsaj sedanje narodno posestno stanje pri oblastih in v uradih in stremiti za tem, da prosta mesta če le mogoče zasedejo Nemci. V tem oziru bo društvo delovalo v vednem stiku z nemškim ljudskim svetom za Koroško („Deutscher Volksrat für Kärnten“). — Pripravljalni odbor za ustanovitev tega društva si torej usoja prositi Vas, „werter Volksgenosse,“ nujno, da v preizkušani narodni zvestobi pridete na določeni shod.“

Namen društva je očitno eminentno političen, in sicer dvojen: Odvzeti slovenskim uradnikom kruh, oziroma zabraniti jim pot do kruha in prisiliti vse c. kr. uradnike, če nočejo gladovati, da se pridružijo temu društvu in stopijo v nemškonacionalno politično stranko. — Ker je v društvu po pravilih vsako politično delovanje izključeno, politični namen društva pa je prozoren, zato naj daje društvo le direktive, nemški ljudski svet, s katerim bo v neprestani zvezi, pa naj potom nemškega ministra rojaka izpolni njegove želje. — Na Koroškem že itak nimamo pravzaprav slovenskih uradnikov. Skoro vsa mesta med Slovenci so zasedli Nemci. Le če že tupatam ni bilo mogoče nastaviti Nemca, je dobil mesto Slovenec. Zdaj pa hočejo c. kr. državni uradniki, ki so med nami zato nastavljeni, da strežejo ljudstvu, v zahvalo zato, da jim režejo naši ljudje kruh, odrezati sinovom našega naroda vsako pot do kruha v c. kr. državni službi. To je vendar bojkotno društvo par excellence, bojkotno društvo v najhujši meri. To si bomo koroški Slovenci najodločneje prepovedali, in če bo vlada krila to društvo z znano nemškonacionalno roko, če je bo potrdila, bomo iskali pravice tam, kjer jo bomo dobili, tudi če se državni zbor zaradi nas razbije.

Kompromisna pogajanja glede deželno-zborskih volitev na Štajerskem so se vršila danes teden v Mariboru. Udeležili so se jih zastopniki vseh treh strank, toda do kakega uspeha ni prišlo. Odloči se šele po zaupnem shodu, ki ga imajo klerikalci v Mariboru in po izvanrednem obnem zboru Narodne stranke, ki se vrši 4. aprila v Celju. Srčno bi želeli, da se sklene kompromis, toda dosedaj imamo še malo upanja.

Štajerski učitelji za slovensko uradovanje. Učiteljsko društvo za laški okraj je poslalo drugim slovenskim učiteljskim društvom na Spodnjem Štajerskem oklic, v katerem jih pozivlja, da store sklepe ob svojih zborovanjih zastran slovenskega razpravljanja pri okrajnih učiteljskih konferencah, glede slovenskega uradovanja šolskih vodstev s šolskimi oblastmi, glede uvedbe samoslovenskih uradnih spisov in tiskovin itd.

Za celjsko mestno skupino sta deželno-zborska kandidata Stallner in Woschnagg. Nemški meščanski učitelj Aistrich še vedno vzdržuje svojo kandidaturo. O Woschnaggu pravi „Deutsche Wacht,“ da je prijatelj obrtnikov; ljudje, ki pa tega gospoda bolje poznajo, trdijo, da je imenoval obrtnike parazite na telesu kapitalizma! Torej naj ga paraziti volijo, — seveda nemški bodo to tudi storili.

Narodni dom v Gradcu? Graški Slovenci in Slovani so imeli sestanek, na katerem se je govorilo o gradnji „Narodnega doma“ v Gradcu. Vpokojeni slovanski uradniki, katerih se je največ udeležilo sestanka, so povdarjali, da je Gradec zdaj najbolj podivjano mesto v Avstriji; narodni, gospodarski in rodbinski oziri govore zato, da se vpokojenici naselijo v kakem

drugem mestu. Kaj je pa z ustanovitvijo slovenskega denarnega zavoda v Gradcu?

Političen dvoboj? V Gradcu sta se menda bojevala, kakor pripovedujejo Celjani, Jabornegg in Aistrich, dva zagrizena celjska očeta, od katerih bi poslednji rad zlezal v deželni zbor, a ga nočejo Celjani kandidirati, zato pa napada celjske Nemce ter jim očita nedelavnost in drugo.

Ornig bi rad postal častni občan v slovenskih občinah! Zdaj je načelnik ptujskega okraj. zastopa in ker se boji, da bi ga več ne izvolili, skuša slovenske občine pridobiti, da ga izvolijo za častnega člana. Pred kratkim je povabil občinski odbor občine Mestni vrh v Ptuj ter tam silil odbornike, naj podpišejo že izgotovljen zapisnik, v katerem se izvoli Ornig za častnega občana. Toda odborniki niso hoteli tega storiti, celo „globoke zahvale“ niso hoteli izreči. Nemci na vse kriplje delajo, da bi zmagali pri volitvah v okrajni zastop v veleposestvu.

Deželnozborske volitve na Koroškem v splošni skupini, ki so se vršile 24. t. m., niso prinesle nobenega izida. V vseh štirih volilnih okrajih se vrše ožje volitve. V volilnem okraju Celovec-Borovlje je dobil slovenski kandidat Grafenauer 5099, Metnitz (nemški nacionallec) 4919 in soc. dem. Lukas 2576 glasov. Vršiti se torej ožja volitev med Grafenauerjem in Metnitzem. Ker bodo socialni demokratje najbrž potegnili z Metnitzem, bo ta prodr.

Deželnozborske volitve na Koroškem. V pondeljek se vršijo na Koroškem deželno-zborske volitve v kmečki skupini. O izidu v splošni skupini poročamo na drugem mestu. V kmečki skupini je upati na zmago dveh do štirih kandidatov. V okraju Celovec-Borovlje kandidirata Slovenec Štrukl in krščansko-socialni Nemeč Freithofnig. Ako bodo vsi Slovenci in klerikalni Nemci storili svojo dolžnost, lahko prodereta oba kandidata. V Velikovškem okraju je kandidat Ellersdorfer, ki ima tudi veliko upanja na zmago. V šestem okraju Pliberk-Železna kaplja, kjer kandidira Grafenauer, je zmaga zagotovljena. V Beljaškem okraju sta postavljena tudi po en Slovenec in en klerikalni Nemeč, toda tukaj najbrž ne prodereta. V okraju Trbiž-Podkloster pride najbrž do ožje volitve, ker so tukaj tudi socialni demokratje postavili kandidata. Ker bodo pa poslednji pri ožji volitvi potegnili z nemškimi nacionalci, je izid negotov oziroma bo najbrž nepovoljen. Koroškim Slovencem le želimo, da proderajo s čim več kandidati, da bodo v deželnem zboru vsaj nekoliko prišle do veljave tudi slovenske koristi oziroma da se bodo oglasile slovenske želje in pritožbe.

Imenovanje. Podpredsednik deželnega sodišča v Trstu Fr. Dukič in svetnik višjega deželnega sodišča istotam Mihael Gabrijelčič sta imenovana za dvorna svetnika najvišjega sodnega in kasacijskega dvora.

Kranjsko.

Župan Hribar državi nevaren! Koliko stvari so že Nemci nanosili v predale svojih listov o županu Hribarju kot propagatorju Avstriji nevarnih tendenc, že ni mogoče verjeti. Razmesarili so njegov govor v državnem zboru, ki ga je imel o predlogi rekrutnega kontingenta, kot izdajalski, naperjen proti Avstriji v prilog Srbom. Kadarkoli udarijo Nemci po Slovencih, takrat je gotovo imenovan poslanec Hribar in čudimo se že, da ga državno pravdnštvo še ni obtožilo veleizdaje. Zlasti graška nemška lista nimata skoro nobene izdaje, v katerih bi se župan Hribar ne grdil in denunciral. Zdaj je še znani Malik v državnem zboru vložil interpelacijo na vlado radi vojaških razglasov ljubljanskega mestnega magistrata, na katerih ni podpisan župan Hribar. Malik pozivlja barona Bienerttha, dr. Haerdla in brambovskega ministra Georgija, naj napravijo konec „državi pogubnemu in nevarnemu početju“ župana Ivana Hribarja. Res jako lepo od ljudi, ki se zdaj cedijo samega patriotizma in lojalnosti, ker je Nemčija tudi proti Srbom, sicer so pa pravi veleizdajalci, ki bi rajši danes nego

jutri videli, da objame velenemški orol avstrijske pokrajine. Fej takemu početju!

Kandidat narodnonapredne stranke v deželnozborski kmečki volilni skupini Idrija-Vipava je g. Jan Gruden, posestnik na Jeličnem vrhu pri Idriji. Dolžnost vsakega naprednega volilea je, da voli tega kandidata pri volitvah, ki se bodo vršile 3. aprila t. l. Velika napaka je bila, da se kandidat že ni poprej postavil. Zavlačevali so vso stvar vipavski zapupniki, ki so hoteli imeti kandidata iz svojega volilnega okraja, toda tega končno niso postavili. V teh par dneh, ki nas ločijo od volitve, se bo dalo le malo doseči, vendar se pri uspešni agitaciji lahko doseže vspeh. Narodnonapredna stranka priredi v nedeljo par shodov v volilnem okraju.

Manifestacijski shod za slovensko vseučilišče v Kranju se je vršil danes teden. Predsedoval mu je dr. Štempihar, poročal pa je medicinec Černič z Dunaja. Dr. Kušar je predlagal resolucije, v katerih se ostro obsoja dunajsko vlado glede njene popustljivosti v preganjanju slovenskih dijakov na avstrijskih visokih šolah; zahteva se ustanovitev slovenske univerze v Ljubljani in dokler se to ne zgodi, podpiranje talentiranih dijakov s stipendijami; dalje se tudi zahteva priznanje studijev in izpitov na zagrebški univerzi ter pozivlja slovenske poslance, da se zavzamejo za ustanovitev slovenske univerze kot najvažnejšo programno točko. Resolucije so se soglasno sprejele.

Nemcem se zapirajo egiptovski lonci! Govoril sem v Ljubljani, nam piše prijatelj, z nemškim odvetniškim kandidatom, o katerem sem slišal, da se misli preseliti iz Ljubljane in samostojno pisarno v čistonemški deželi otvoriti. Vprašal sem ga, kaj je resnice na tem, in odgovoril mi je, da mu ne kaže drugače, ker imajo že zdaj obstoječi nemški ljubljanski odvetniki čimdalje manj opravila. Najboljše njih stranke, t. j. trgovci so jih skoro popolnoma opustili in le še malokateri nemški trgovec si vzame nemškega advokata, slovenski pa sploh več ne, čeprav so bili poprej precej pogosti taki slovenski trgovci, ki so podpirali nemške advokate. Mi nimamo prav nič proti temu, ako se vsi nemški odvetniki izselijo iz Ljubljane, kajti vse grdenje in ostudno pisarjenje v nemških listih izhaja iz njih pisarn in vsa kranjska nemška politika sloni na ljubljanskih nemških odvetnikih. Prav iz srca jim bomo voščili odkritosrčen: Zbogom!

Lepo in plemenito se utrjuje naši mladini v uršulinskem samostanu v Ljubljani narodna zavest in ponos. — Pred par dnevi sem izvedel, da je imenoval katehet tam. šole v nekem razredu družbo sv. Cirila in Metoda „Schwindel“ — češ, uboga svetnika se celo na „žajfo“ pritiskata. — Slovenske gojenke so bile ogorčene nad takimi izdajalskimi nauki, dočim so Nemke prevzetno dvigale svoje tevtonske glavice in zasmehovale užaljene Slovenke. K takemu početju ni potreben komentar. Utopimo se, ne ker smo mal narod, marveč po izdajicah lastnih sinov. Po dejanju bi sodil, da je naš narod po lastnih bratih za judežve groše izdan pogubi. „Koliko mi daste in vam Ga izdam?“ In odšteli so mu 30 srebrnikov, ceno cenjenega. — Vrnil se je in rekel: „Grešil sem, ker sem izdal nedolžno kri.“ In rekli so mu: „Kaj nam mar! Ti glej!“ Čuvajte se, da se z Judežem prepozno ne kesate!

Železnica Polzela - Kamnik. Poslanci dr. Korošec in drugi so vložili v državnem zboru predlog, naj vlada predloži zakonski načrt za podaljšanje kamniške železnice do Polzele.

Mladeniški naraščaj narodne delavske organizacije priredi v nedeljo ob polu osmih zvečer v areni Narodnega doma gledališki večer. Dolžnost ljubljanskega občinstva je, da poseti v obilnem številu ta večer.

Slov. delavsko pevsko društvo „Slavec“ slavi letos 25letnico svojega obstoja in bo to jako slovesno praznovalo dne 27., 28. in 29. junija s slavnostnim obhodom, banketom, koncertom in ljudsko veselico v „Zvezdi.“

„Zemljevid slovenske zemlje,“ ki ga izda „Slovenska Matica,“ je v pisavi skoro iz-

delan in izide najbrž še letos. Pri tej priliki opozarja „Slov. Matica,“ da je plačevati letnino v prvi polovici vsakega leta. Vsak član, ki se zgledi kasneje, ne more več reflektirati na izdaja tistega leta.

Razstavo kranjskih vin namerava prirediti v Pragi meseca majnika novomeška kmetijska podružnica. To je posledica izleta kranjskih kmetovalcev lanskega leta na Češko. Vinogradniki dobe pojasnila pri vinskem nadzorniku g. B. Skalickem v Novem metu.

Vinsko razstavo in vinski semenj v zvezi z vinsko pokušnjo in premovanjem vin priredi kmetijska podružnica v Novem mestu dne 17., 18. in 19. aprila. Namen tej prireditvi je, pokazati, kako dobra vina se dobe na Dolenjskem in privabiti gostilničarje in vinske trgovce h pokušnji in k nakupu dolenjskega vina. V zvezi z razstavo se priredi premovanje vin, da se na ta način poveča zanimanje pri vinskih kupcih. — Za najboljša vina je določenih več premij in sicer za rudeča in bela vina posebej. Za vinsko kupčijo in pokušnjo je razstava odprta na belo nedeljo 18. aprila in v ponedeljek 19. aprila. Vinske razstave in vinskega semnja se lahko udeležijo le dolenjski vinogradniki. Vsak, kdor se želi udeležiti razstave, se mora priglasiti pri kmetijski podružnici novomeški do 10. aprila t. l. in mora povedati, koliko vrst vina želi razstaviti, iz katere vinske gorice in koliko ga ima od ene ali druge vrste na prodaj. Vino je razstaviti v vinskih steklenicah (botelkah) in sicer belo vino v visokih, rudeče vino in črna v nizkih steklenicah, ki naj drže po $\frac{3}{4}$ litra. Potrebne steklenice preskrbi če treba kmetijska podružnica. Vsak vinogradnik mora od vsake vrste vina poslati vsaj 3 steklenice, od katerih je namenjena ena za razsojevalno komisijo, drugi dve pa za pokušnjo, sicer se imajo pa razstavljena vina pokušati proti plačilu z znamkami. Dohodek za pokušnjo se porabi za pokritje režijskih stroškov. — Vabimo vse dolenjske vinogradnike in vinske kupce, da se udeležijo v obilnem številu vinske razstave in vinskega semnja v Novem mestu, ki naj pomagata k nadaljnjemu razvoju naše vinske kupčije in našega kletarstva. — Za odbor Kmet. podružnice v Novem mestu: V. Rohrman.

Ustanove za fotografije po 800 K v svrhu napredka in izpopolnitve moderne fotografije je razpisalo vodstvo c. kr. grafičnega in preizkuševalnega oddelka na Dunaju. Namenjene so zlasti fotografom z dežele, katerim je vsled prevelikih stroškov v svrhu strokovne izobrazbe nemogoče bivanje v mestu. Prošnje je vlagati do 15. septembra na omenjeni zavod.

Raznoterosti.

Grof Lev Tolstoj na smrtni postelji. Brzjavijo poročajo, da je grof Tolstoj smrtno nevarno bolan. Ker je znameniti pisatelj že čez sedemdeset let star, je kakor trdijo zdravniki katastrofa neizogibna in ni skoro nikakega upanja na okrevanje.

Zakaj so na Francoskem zoper vojno med Avstrijo in Srbijo? Marsikomu se je čudno zdelo, da je Francoska v spornem vprašanju med Avstrijo in Srbijo tako miroljubna in da hoče na vse načine zaprečiti vojno, dočim bi bilo poprej pričakovati, da bo kot sovražnica Nemčije ter prijateljica Rusov in drugih slovanskih narodov delala na to, da se vse srbske zahteve uresničijo. Vzrok je iskati v tem, ker ima Francoska izposojenih v Rusiji in na Balkanu okrog 40 milijard frankov. Samo v ruskih državnih rentah imajo Francozi naloženih 12 milijard in blizu 30 milijard pa na Balkanu in v orijentu sploh. Vojna na Balkanu, zlasti ako je vdeležena tudi Rusija, bi bila za Francoze velika materijalna izguba. S tem bi bila za več let oškodovana Francija, kajti Rusija bi v slučaju vojne morala najeti novo posojilo in sicer najbrž tam, kjer je doslej največ dobivala, t. j. na Francoskem. Deloma nam je torej umljivo, zakaj je Francoska tako miroljubna in zakaj nikakor noče tako nastopati kakor Rusija. Boji se za svoj denar, katerega bi šele po dolgem času zopet mogla nazaj dobiti.

Štrajk poštnih uslužbencev na Francoskem še vedno ni ponehal, ampak se je razširil po celi deželi, da je poštni promet povsem oviran. Glavni štrajkovni odbor je odredil, da naj osem brzojavnih uradnikov odpravlja in prejema diplomatske brzojavke z ozirom na sedanji mednarodni politični položaj. Vlada sama ne ve, kako bi se izvlekla iz tega položaja, včasih izjavlja, da hoče popustiti in ugoditi zahtevam poštnih uslužbencev, potem pa zopet preti, da hoče štrajkujoče pozvati pod orožje ter jih kakor vojake primorati na delo. V Parizu in v nekaterih drugih mestih opravljajo vojaki službo pismonoš.

Dobro preskrbljen. Pred nekaj dnevi je bil v ogrskem državnem zboru vložen proti bivšemu ministrskemu predsedniku Szellu ugovor radi inkompatibilitete. Szell je guverner ogrske hipotekarne banke, ki ima velike podpore od države; kot tak sprejema Szell sijajno plačo, kar je pa nespojljivo s poslanskim mandatom. Szell ima plače: pokojnino kot minister 16000 K, letna plača kot guverner banke 23077 K, v svrhu reprezentacije dobiva kot tak 20000 K in stanarine 6923 K, torej skupaj 66000 K. Od tega je obdavčeno le 39177 K, stanarina in dohodek v svrhu reprezentacije nista obdavčena. Szell ima pa tudi veliko privatno premoženje. Od lakote torej ne bo umrl!

Zaprti jetničar. V bližini Boena na Tirolskem je po noči stražnik aretiral dva vlačugarja, ki sta se z eraričnimi jetniškimi čepicami na glavi sprehajala v luninem svitu. Na stražnici sta potem prav židane volje pripovedovala, da sta bila v ječi okrajnega sodišča Kastelruth zaradi potepanja in beračenja zaprti. Ker jima je pa bilo v tem neprijaznem prostoru premrzlo in tudi hrana nič kaj okusna ter trde slamnice polne ščipajočih nagajivcev,

sta sklenila ubežati in zato strogega jetničarja zapreti, da bo tudi ta enkrat okusil sladkosti sodne ječe. Ta načrt sta skoro izvedla. Ko je prinesel paznik zjutraj vode, sta vagabunda porabila trenotek, skočila skozi odprta vrata, ta naglo za seboj zaloputnila in zaklenila. Ključ sta vzela s seboj. Strogi paznik je sedel v ječi in vlačugarja sta pa dobre volje odšla proti Boenu, kjer sta, zaupajoča v humaniteto dvajsetega stoletja pričakovala pri drugem sodišču prijetnejših razmer. Pričakanje se jima je spopolnilo in prišla sta res v udobnejšo ječo. Zaprti jetničar v Kastelruthu je pa tičal do večera v ječi okrajnega sodišča, kajti žena, ki ga je šla iskat, je najprej šla po vseh gostilnah v trgu in ko ga tukaj ni našla, je šele pogledala v ječo.

O nezakonskem očetu. Na Dunaju je nezakonska hči N. tožila svojo mater, da ji pove ime in prebivališče nezakonskega očeta. Ker sta prvi dve instanci tožbeni zahtevki odbili, je prišla stvar pred najvišje sodišče. Tudi najvišji sodni dvor je tožbo zavrnil, češ da ni zakonitega predpisa, s katerim bi se moglo mater nezakonskega otroka prisiliti, da pove ime očeta.

Priporočamo našim rodbinam

Holinsko cikorijo.

4 pari čevljev za samo 7 K
Vsled zastanka plačil več velikih tovarov mi je bilo naročeno, veliko 50.000 parov ponuditi globoko pod izdelovalno ceno. — Prodajam torej vsakemu 2 para čevljev z natezki za gospode in 2 para za dame, usnje rujava ali črno, galoširano z močno zbitimi podplati, najelegantnejša oblika. — Velikost po št. Vsi 4 pari stanejo samo K 7.— Pošiljam po povzetju.
S. Korngold, razpošiljalnica čevljev, Krakov št. 46/1.
Zamenjava dovoljena, tudi se vrne denar.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborno zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Rezerv. zaklada
iznaša:

kron 82.000

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od
vsakega in jih obrestuje

po 4 1/2 %

Denarni promet
v letu 1907:

kron 5.500.000

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/4 % ali z 1 % amortizacijo, na menice pa po 6 %.

Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradije se v centrali in v podružnici vsak dan od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. ure popoldne izvzemši nedelje popoldne.

Poštno-hraniln. račun centrale št. 45.867. Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

Trgovina s špeci-
rijskim blagom

Trgovina z moko in
deželnimi pridelki

A. Šarabon, Ljubljana

priporoča svojo novourejeno glavno zalogo rudninske vode.

Velika pražarna za
kavo, mlin za dišave
z električnim obratom.

Točna in solidna postrežba!

Na drobno in debelo!

Zaloga brinja in sliv
za žganjkuho

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izgotovljene
obleke za gospode, dame

in otroke.

Zvezdno!

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena
leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena
leta 1882

Podrejena skoncaciji „Zveze slov. zadrug“ v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada
št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog
K 12,434.933-24

Upravno premoženje kmetske
posojilnice 31. dec. 1907
K 12,888.795-43

Denarni promet
K 59,197.246-20

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadrušnjakih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4% z 1 1/2% na amortizacijo ali pa po 5 1/4% brez amortizacije; na menice po 6%. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5
priporoča

elegantne obleke po meri
iz pristnega angleškega blaga.

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek,
plaščev iz tirolskega nepremočljivega lodna.
Najsolidnejša postrežba.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja,
pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

Š. Slatnarjevih zvezkov

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti
priporoča:

Ravnokar na novo izšli knjigi:

Pariški zlatar.

Povest iz dobe kralja Ljudvika XIV.
92 strani. Zbarvano podobo. Cena 60 v.
Po pošti 70 vin. Dobiva se tudi v vseh
slovenskih knjigarnah.

Iz dobe punta in bojev.

Dogodki izza okupacije Herceg-Bosne.
Cena 60 vinarjev.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5.
poleg Mestne hranilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otročjih čevljev
iz najboljših tovarov, domačih in tujih.

Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.
Solidna postrežba.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Podružnica v Spljetu

Podružnica v Celovcu

Podružnica v Trstu

Delniška glavnica:
3,000.000 K

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Rez. fond:
300.000 K

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Ustanovljena l. 1854

Prva domača slovenska pivovarna

Telefon št. 210

G. AUERjevih dedičev, Ljubljana

Wolfove
ul. št. 12

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborni

marčno pivo v sodih in steklenicah.